

EVALUERING AF DEN STYRKEDE PÆDAGOGISKE LÆREPLAN – DECEMBER 2020

Med indførelsen af den styrkede pædagogiske læreplan steg også kravet om øget evaluering. Altså at pædagoger i dagtilbud styrker deres evalueringskultur.

En tolkning kunne være, at da der nu ikke længere er stringent fokus på læringsmål men i stedet det brede læringsbegreb – altså at læring stimuleres og foregår alle vegne hele dagen, og da kontrollen med institutionernes arbejde med læreplanerne nu ligger mere ude hos de enkelte dagtilbuds ledere – ja så er det alligevel en måde at sikre en vis kontrol at der fokuseres på øget evalueringskultur.

Det giver desuden god mening for os, at man som pædagog er medvirkende til løbende at sikre at ens egen og kollegaernes indsats skaber trivsel, læring, dannelse samt udvikling hos børnene. At der er meningsfuld sammenhæng mellem intentionerne og reelle indsats samt formåen.

Vi bruger som inspirationskilde til vores evalueringsarbejde bl.a. EMU/Danmarks læringsportal under Børne og Undervisnings ministeriet.

Her står der indledningen:

” En systematisk, udviklende evalueringskultur, hvor det pædagogiske personale og ledelsen løbende evaluerer sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse, er afgørende for udviklingen af kvaliteten af den pædagogiske praksis.”

Vi har i årevis arbejdet med en høj grad af didaktik i vores praksis. Det betyder at vi har arbejdet med planlægning, formålsbeskrivelser, dokumentation og evaluering. Dokumentation har været centralt for os, da

vores holdning er, at man kan ikke evaluere på noget, der ikke er dokumenteret. Vi har afprøvet igennem de sidste 10 år forskellige metoder og systemer for dels at sikre dokumentation og dels evaluering af det pædagogiske arbejde i en ofte meget travl hverdag.

Så det didaktiske arbejde prioriteres og har medvirket

til at skabe den høj kvalitets daginstitution, som Martha Hjemmet i dag er.

Men vi kan og skal også blive dygtigere, og med indførelsen af den nye styrkede læreplan er vi blevet udfordret på flere punkter, når vi taler om evaluering.

Her følger en beskrivelse af vores første skriftlige beretning om evalueringen af vores nye styrkede læreplan, som blev færdig sommeren 2019 efter en intens proces for hele huset igennem en længere periode.

I selve den styrkede læreplan indgår et større afsnit med overskriften: **Dokumentation og Evaluering.**

Det er et afsnit, som både ledelsesteam og pædagoger har haft til opgave i det sidste år at læse og reflektere over af flere omgange. Netop for at få det ind under huden. I afsnittet er det beskrevet hvorfor vi evaluerer,

om retningen på dette arbejde og hvordan vi ønsker at det skal gøres.

Det er et gennemarbejdet afsnit skrevet i et samarbejde af såvel pædagoger som ledelsespersoner. Afsnittet er ganske detaljeret i beskrivelserne med, hvilken evalueringkultur der ønskes på Martha Hjemmet samt baggrunden herfor. Det sidste er beskrevet indgående for netop at skabe meningsfuldhed hos pædagogerne, som læser det og skal arbejde med dokumentation og evaluering af deres arbejde.

Vi henstiller ligeledes i denne evaluering til, at man læser vores afsnit i vores styrkede læreplan om dokumentation og evaluering. Gør man det, så får man et tydeligt billede af hvordan vi dels tænker dette arbejde, værdierne omkring det og hvordan vi så også arbejder med det. Hvilke metoder og greb vi anvender samt en beskrivelse af systematikken i dette arbejde.

Vi har som mange andre daginstitutioners pædagoger i en del år været begejstret for SMTTE-modellen. Det er vi som sådan stadig men alligevel oplever vi, at den ikke altid er så gangbar i netop en travl hverdag. Desuden

er den især brugbar til evaluering af aktiviteter men nu hvor vi skal evaluere på læringsmiljøer er det pludselig en anden sag.

Derfor har vi med udgangspunkt i SMTTE-modellen lavet en modificeret model og herud af har vi lavet 3 reflektions spørgsmål, som afsæt for evaluering af netop læringsmiljøerne.

Disse er afprøvet igennem det sidste år og fungerer rigtig godt. Det er vores forventning, at vi kommer til at bruge dem i særdeleshed og så afprøve forskellige skemaer bl.a. dem som forefindes på EMU.

Da Corona ramte Danmark og landet blev lukket ned i marts, så blev også de fleste medarbejdere hjemsendt for en periode.

Vi i ledelsen udarbejdede en hjemmeopgave med en del arbejdsspørgsmål direkte forbundet til vores nye styrkede læreplan.

Tanken hermed var at bruge tiden konstruktivt til endelig at kunne fordybe sig i læreplanen og få etableret et stærkere forhold til den.

Det er en ret omfattende plan og det er jo langt fra nok, at alle har været med til at skrive den. Dels har vi fået nye medarbejdere til og dels glemmer man detaljerne, hvis man ikke får den populært sagt *ind under huden*.

Vi fik helt overvældende flotte og lange skriftlige besvarelser tilbage fra personalet. Der var en generel tilbage melding om, at det havde været en unik og skøn mulighed for at lære planen at kende samt fordybe sig i beskrivelserne i planen.

Så det er tydeligt for os at det første skridt med en evaluering af den nye styrkede læreplan er at alle får etableret deres eget personlige kendskab og forhold til læreplanen. Det er ikke gjort med den opgave i foråret 2020 – der skal gives tid til at genbesøge og læse teksten igen og igen og atter igen.

Vi har gjort det enkelte gange siden foråret bl.a. med afsnittet om dokumentation og evaluering og det vil vi fortsætte med og derefter have det som punkt på et pædagogmøde, hvor vi kan bringe alles refleksioner og eventuelle spørgsmål i spil.

Da vi havde besøg af den pædagogiske konsulent Karin Fennestad så talte vi også om, at vores endelige udgave af den nye styrkede læreplan er ganske omfattende. Karin foreslog, at vi arbejder på, at få lavet en såkaldt "PIXI-udgave" af læreplanen.

En mindre udgave der highlighter helt centrale pointer og værdier som man SKAL kende til som medarbejder på MH.

Vi var lige lidt skeptiske i begyndelsen da vi tænker, at ALT i vores plan er vigtigt og betydningsfuldt. Men vi har talt videre om det i ledelsesteamet og vi er nu overbeviste om, at det er en rigtig god ide. Vi har fortalt det til pædagogerne og i januar 2021 har vi afsat et heldags leder team møde til at lave en plan for, hvordan vi kreerer denne PIXI-udgave. Dokumentation samt evaluering vil indgå som centrale elementer.

Vi er i gang med et stort nordisk samarbejdsprojekt med Finland og Norge. Her indgår forskellige elementer der forbinder vores arbejde med dokumentation og evaluering. Blandt andet har vi i projektet fokus på udvikling af læringsmiljøer med inddragelse af børneperspektiver. Vi arbejder med digitale redskaber til bl.a. dokumentation men også evaluering.

Vi er i gang med et stort nordisk samarbejdsprojekt med Finland og Norge. Her indgår forskellige elementer der forbinder vores arbejde med dokumentation og evaluering. Blandt andet har vi i projektet fokus på udvikling af læringsmiljøer med inddragelse af børneperspektiver. Vi arbejder med digitale redskaber til bl.a. dokumentation men også evaluering.

Et eksempel er at vi i september havde 5 dage på Den Sorte Diamant, hvor alle pædagoger i mindre grupper havde en hel arbejdsdag til faglig fordybelse. Her indgik vidiomateriale af kollegaers samvær med børnene. Disse blev afspillet på møderne og derefter reflekterede man og analyserede herover ud fra fokus spørgsmål

såsom: Hvordan blev børnenes perspektiver inddraget af den pågældende pædagog? Hvilket læringsmiljø etablerede pædagogen på klippet? Hvordan tror i barnet/børnene oplevede situationen?

At analysere og evaluere på baggrund af vidiomateriale fra praksis giver en enestående mulighed for at se nye perspektiver, for spejling og erkendelser der ikke gives på anden vis.

Det har vi igennem årene arbejdet med on and off og er helt klart noget, som vi vil anvende i endnu større grad fremover. Et såkaldt positivt bi-produkt ved denne metode er at den medvirker til at nedbryde eventuelle barrierer for den enkelte i forhold til at få spejlet og hermed evalueret sin praksis. Jo oftere man prøver dels at give feedback til kollegaer som er filmet men også og ikke mindst at se sig selv des mere afslappet bliver man for at indgå i dialog herom.

Dette er et utrolig vigtigt element i også evaluering af pædagogisk praksis. Vi fremhæver altid på Martha Hjemmet, at en høj faglighed er funderet i en høj grad af dialogisk kompetence. Det er helt afgørende for at vi bliver dygtigere, at vi tør spejle kollegaers praksis men også at turde få kastet lys på egen praksis. Det er

sådan, at vi dels spotter såkaldte blinde vinkler/blinde pletter, dels bliver mere bevidste om egen formåen og egne virkemidler og samtidigt også lærer at indtage nye positioner. Det er samtidigt og meget grundlæggende sådan, at vi sikrer så mange perspektiver på barnets situation og behov, bringes i spil. Dette er vigtigt for at sikre barnet de bedste udviklingsmuligheder og trivsel. Transparens og dialog er kodeordene.

Vi vil arbejde videre med at opdage og inddrage børnenes perspektiver. Dels satser vi på at blive dygtigere hertil undervejs i vores nordiske udviklingsprojekt og dels er det et mål, at det skal være tydeligt, at arbejdet med børnenes perspektiver gennemsyrrer såvel planlægning (eks: børnene inddrages i valg af temaer evt med børnevalg), som dokumentation (eks. Børnene dokumenterer selv hvad som er betydningsfuldt for dem i et læringsmiljø eller ved en aktivitet) som evalueringens arbejde på Martha Hjemmet fremover (børnene analyserer videoklip eller dokumentation og giver udtryk for hvad der var positivt for dem og de voksne bringer dette ind i deres evaluering).

I hjemmeopgaven i foråret indgik desuden, at man skulle genlæse barne- og dannelsessynet på Martha Hjemmet. Inspireret af EMUs evalueringsspørgsmål om hvilke tilgange, der ligger til grund for det pædagogiske arbejde.

Det er helt grundlæggende og derfor vigtigt, at alle kender til måden hvorpå vi relaterer til og kommunikerer med børnene på.

I november 2020 havde vi et personalemøde for både vuggestue og børnehave hvor vi evaluerede det foreløbige arbejde med den styrkede læreplan.

Alle havde forberedt sig ud fra nogle arbejdsspørgsmål der var givet på forhånd.

- Hvad har fungeret godt for jer i arbejdet med den styrkede læreplan?
- Hvordan har du det med den nye styrkede læreplan – som arbejdsredskab og som bagtæppe for alt dit arbejde?
- Får du den brugt aktivt i din ...
  - Planlægning
  - Dokumentation
  - Evaluering
  - Samtale med forældrene
  - Hvis ikke, hvad tror du at der skal til for at det kan ske?
- Hvordan vil du sikre dig, at du får evalueret dit og stuens arbejde med læreplanen fremadrettet?

Der var helt overvejende en stor begejstring blandt personalet om indførelsen af det brede læringsbegreb.

"Fantastisk at der er mere fokus på brede læringsbegreb. Altså at læringsmiljøer er hele tiden og alle vegne. Det gør, at vi taler om de forskellige oaser af læringsmiljøer som der er. F.eks. toilet, garderobe o.s.v. Vi anerkender på ny, at der finder pædagogik sted alle vegne og at det ikke er hierakisk opdelt"

Citat fra pædagog

Der er en bred enighed om, at der ikke er udfordringer med som sådan at begribe det "nye" læringsbegreb.

Vi har desuden arbejdet på MH igennem længere tid med f.eks. et begreb som **medlæring**, hvilket vi har fra norske Berit Bae. Og med en sådan forståelse så er man opmærksom på, at der hele tiden foregår og pågår en eller anden form for læring udover den intenderede som i øvrigt aldrig følger en simpel input-output logik.

Pædagogerne gav udtryk for at den styrkede læreplan er vigtig i planlægningen men også at det kræver et indgående kendskab til dens indhold.

Mange tilkendegav, at det stadig føles lidt nyt at skulle bruge den aktivt i planlægningen men at de vil tage den med på stuemøderne og have et fast punkt, på hver eneste møde således at den kommer til at leve endnu mere.

De 3 refleksionsspørgsmål (som omtalt tidligere i denne tekst) er brugt som metode til også at fremlægge for kollegaer. Især vuggestuen har anvendt denne form hvilket gav øget bevidsthed hos dem som fremlagde og stor inspiration for de andre.

Det vil børnehaven i det nye år ligeledes anvende som form på pædagogmøderne.

Pædagogerne oplever, at det at gå fra at arbejde med mål som i den gamle læreplan til nu at arbejde med det

brede læringsbegreb er en udfordrende proces. Det kan indimellem føles som "at det hele drukner lidt for en" i og med, at man nu ved, at man dybest set skal være opmærksom på læringsmiljøer hele tiden (fra vi åbner til vi lukker og ligeledes i alle såkaldte rutine situationer osv.) så føles det uoverskueligt. For hvor skal man starte?

Vi fik en befordrende samtale herefter om, at ligesom med dokumentation (du kan aldrig dokumentere alle børns dag hele dagen men laver nedslag) så skal vi øve os på at zoome ind og lave nedslag.

Udfordringen er at finde en systematik. Dels for at sikre arbejdet med den styrkede læreplan men også at sikre, at vi når hele vejen rundt i den.

De enkelte stuer har til opgave i begyndelsen af det nye år at prøve sig lidt frem og derefter fremlægge for alle kollegaerne en valgt metode for at sikre en systematik, der virker for dem.

Dette arbejde er påbegyndt i børnehaven hen over efteråret og vil fortsætte i hele huset.

Ledelsen samler op på dette og vurderer derefter hvorvidt det skal ensrettes lidt mere eller om det fungerer med individuelle tiltag på vores i alt 10 stuer.

Generelt er der dog enighed om, at den nye styrkede læreplan rumler og fungerer. At det stadig på nogle områder føles som en ny tilgang og så alligevel ikke. Men at vi stadig er i en proces, hvor noget lige skal lande og finde sin plads. Der er dog meget stor positivt omkring læreplanen i sin nye form.

Alle er meget opmærksomme på at der finder læring sted alle vegne og at legen skal have mere plads og at vi voksne skaber rammerne for de stimulerende gode lege, der udvider og beriger.

Afslutningsvist vil vi nævne, at vi arbejder normkritisk og at der i efterår 2021 vil komme 3 forskere til Martha Hjemmet fra VIA University College, Stine Hamilton, Marta Padovan og Simon Nørgaard Iversen og taler om normkritik og normkreativitet med særligt fokus på evaluering.

De er netop nu i gang med et stort forskningsprojekt bl.a. støttet af BUPL der skal give daginstitutioner en stærkere evalueringskultur baseret på normkreative greb.

Vi har i 2020 deltaget i både artikel (I Børn & Unge), vidiofilm og podcast samt inspirationsmagasin om normkritisk pædagogisk tilgang på Martha Hjemmet. Alt sammen initieret af selvsamme forskningsprojekt.

Når de kommer ud til os får vi dugfriske resultater og nyeste viden fra dem om hvordan vi så kan styrke vores evalueringskultur i et normkritisk og normkreativt lys.

Det glæder vi os enormt til, da det i hvert fald taler ind i vores allerede normkritiske ramme.

